

KAITSEMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
info@mkm.ee

Teie: 05.11.2025 nr MKM/25-1220/-1K

Meie: 27.11.2025 nr 5-7/25/102-6

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse, Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse ning maksukorralduse seaduse muutmise seadus

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitas kooskõlastamiseks töötervishoiu ja tööohutuse seaduse, Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse ning maksukorralduse seaduste muutmise seaduse eelnõu.

Kaitseministeerium kooskõlastab eelnõu ja esitab eelnõule järgmised ettepanekud.

1. Eelnõu § 1 punkti 2 kohaselt ei kohaldata edaspidi kogu TTOS-i nendele ettevõtetele, kus osaühingu omanik, juhatuse liige ja töötaja on üks ja sama isik. Selline lahendus võib aga tekitada ebamäärasust koostöös teiste tööandjatega, sest kui ühe inimese ettevõttele ei kehti tööohutuse nõuded täies ulatuses, jääb partnerite vaheline ohutusvastutus ja riskide jaotus ebaselgeks. Kaitseministeeriumi ettepanekul tuleks seadusesse lisada selgesõnaline säte, et kui selline ettevõtja töötab koos teiste tööandjate töötajatega samas töökeskkonnas, peab ta täitma kõiki TTOS-i § 12 lõigetes 1–3 sätestatud kohustusi täielikult (riskianalüüs, ohutusmeetmed, juhendamine, töövahendite korrasoleku tagamine). Vastasel korral võib selline muudatus suurendada suuremate ettevõtete halduskoormust. Kui väiksemad teenusepakkujad ei pea tegema riskianalüüsi ega täitma kõiki TTOS-ist tulenevaid kohustusi, tekib oht, et suuremal organisatsioonil tuleb ise hinnata koostööpartneri töödega seotud ohte. Selline olukord võib tuua kaasa ebamäärasust vastutuse ja riskide jaotuses. Selguse tagamiseks teeb Kaitseministeerium ettepaneku sätestada ühtne nõue, mille kohaselt peavad kõik ettevõtted, sealhulgas juhul, kui omanik, juhatuse liige ja töötaja on üks ja sama isik, esitama lühivormi kujul tööohutuse enesehindamise. See vorm peaks sisaldama teavet töö iseloomu, kasutatavate töövahendite, peamiste ohutegurite ning kasutatavate isikukaitsevahendite kohta.

2. Eelnõu § 1 punktiga 4 kavandatakse muudatus, mis kitsendab ohutusjuhendi tegemise nõude üksnes töövahendile, jättes tööprotsessiga seotud ohud piisavalt katmata. Kui juhendit ei pea koostama tööprotsessi kohta, võib töötajatel jääda puudulik arusaam töövõtetest ja nendega kaasnevatest riskidest. Selguse ja ohutuse tagamiseks teeb Kaitseministeerium ettepaneku sätestada, et töövahendi ohutusjuhend peab hõlmama ka tööprotsessi võtmelemente, nagu töövahendi käsitlemine, hoiukord ning töökeskkonna nõuded.

3. Eelnõu § 1 punktiga 5 kavandatakse joobe kontrolli ja andmetöötluse regulatsiooni sisu ja ulatus vajab täiendavat õigusselgust. Joobe kontrolli teostamine ilma põhjendatud kahtluseta, kui töö hõlmab suure ohu allikat, võib tekitada vaidlusi privaatsuse ja proportsionaalsuse üle. Kaitseministeerium teeb järgmise ettepanekud:

1. täpsustada seaduses, millised ametikohad kuuluvad “suure ohu allika” kategooriasse.
2. kehtestada Tööinspektsiooni juhend joobe kontrollimise korra kohta.
3. rakendada andmete minimaalsuse põhimõtet, sh tulemuste säilitamine, protokollimine ja muud andmetöötlusega seotud nõuded.

4. Eelnõu § 1 punkt 6 kohaselt muudetakse töötaja tööle asumise järgset tervisekontrolli korraldamise tähtaega neljalt kuult kuuele kuule. Seaduse muudatuse eesmärgist tulenevalt toetab muudatus peamiselt töötajaid, kelle katseaeg võib pikeneda. Eelpool nimetatud juhul võiks tervisekontrolli korraldamise tähtaeg

pikeneda vaid nendel juhtudel, kui töötaja katseaeg pikeneb. See jätaks tööandjale võimaluse kohustada töötajaid, kelle katseaeg ei pikene, läbida tervisekontrolli siiski nelja kuu jooksul, kuna enamasti on katseaja pikkus neli kuud. Kuus kuud tervisekontrolli suunamiseks võib olla liiga pikk aeg, mille jooksul võivad juba töökeskkonna ohutegurid jõuda mõju avaldada töötaja tervisele. Samuti oleks kuus kuud liiga pikk aeg olukorras kui töötajal on terviseprobleem, millest ta ei ole tööandjat teavitanud, kuid mis mõjutab ametikohal töötamist (näiteks: epilepsia, sclerosis multiplex, diabeet, ravimata kõrgvererõhutõbi, tuberkuloos vms). Tulenevalt eeltoodust teeb Kaitseministeerium ettepaneku täiendada kehtivat TTOS-i sättega, mis võimaldaks tööandjal tervisekontrolli korraldamise tähtaega pikendada sama aja võrra, millega pikenes TLS § 10¹ lg 4 alusel töötaja katseaeg.

5. Eelnõu § 1 punktiga 12 kavandatud töökeskkonnaspetsialisti rolli vabam määramine võib osutuda ebapiisavaks. Kui tööandja ise täidab spetsialisti ülesandeid, võib tal puududa vajalik pädevus. Kaitseministeerium teeb ettepaneku kehtestada miinimumkoolituse nõue tööandjale, kes täidab iseseisvalt töökeskkonnaspetsialisti ülesandeid.

6. Eelnõu § 1 p 14 muudetakse töökeskkonnavoliniku valimise ja töökeskkonnanõukogu moodustamise korda ning kaotatakse teavitamiskohustus (TTOS § 17 lg 2). Seletuskirja kohaselt peab tööandja korraldama töökeskkonnavoliniku valimised, kui vähemalt kümme protsenti ettevõtte, selle struktuuriüksuse või vahetuse töötajatest avaldab töökeskkonnavoliniku valimiseks soovi. Kui realiseerub olukord, et töötajad ei ole huvitatud töökeskkonnavoliniku valimisest ning puuduvad ka muud töötajate esindajad, siis kuidas täita TTOS § 24 lg 1 sätestatud, mille kohaselt osaleb tööõnnetuse uurimises hääleõigusega töökeskkonnavolinik või muu töötajate esindaja. Eelnõust ei selgu, kes saab töökeskkonnavoliniku või töötajate esindaja puudumisel tööõnnetuse raportit allkirjastada, nagu see on sätestatud Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määruse nr 75 „Tööõnnetuse ja kutsahaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord“ lisas 2. Sama tähelepanek on ka tööõnnetuse uurimise lõpetamise akti allkirjastamise kohta sama määruse § 4 lõikes 8.

Eelnimetatud Vabariigi Valitsuse määruse § 4 lg 2 esimene lause sätestab, et tööandja alustab viivitamata tööõnnetuse uurimist, kui tööõnnetuse tagajärg on ajutine töövõimetus või surm. Kaitseväes juhtub enim (töö)õnnetusi ajateenijatega, kellele ajateenistuse ajal ajutist töövõimetust ei määrata. Seega oleks § 4 lg 2 teise lause järgi võimalik sellisel juhul valida uurimise viisi ja toimingute üle. Sellel sätel puudub aga sisuline mõju kuna TTOS § 24 lg 1 paneb kohustuse uurida kõiki tööõnnetusi. Ajateenistuse lõpuni loetakse ajateenijad (aja)teenistuses olevaks, mis tähendab, et TTOS § 24 lg 1 alusel tuleb Kaitseväel uurida ka olmeõnnetusi (lööb varba vastu voodit ja murrab luu) ning isegi olukorras, kus saab valida uurimise viisi üle ja selgub, et tegemist pole tööõnnetusega, tuleb ikkagi sisuliselt uurida ja uurimise lõpetamiseks koostada akt. Akti peab allkirjastama mitu inimest ja see tuleb edastada tööinspeksioonile ja ajateenijale. Seega oleks ebavajaliku halduskoormuse vähendamiseks oluline kaaluda TTOS § 24 lg 1 sätestatud kohustuse muutmist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
minister